

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ

॥ ಷಟ್ಪತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

॥ ಷಟ್ಪತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥
ರಾವಣಸ್ಯ ಪಂಚಸೇನಾಪತೀನಾಂ ವಧಃ

ಹತಾನ್ ಮಂತ್ರಿಸುತಾನ್ ಬುದ್ಧ್ವಾ ವಾನರೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ |
ರಾವಣಃ ಸಂವೃತಾಕಾರಶ್ಚಕಾರ ಮತಿಮುತ್ತಮಾಂ || 5.46.1 ||

ಸ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಯೂಪಾಕ್ಷೌ ದುರ್ಧರಂ ಚೈವ ರಾಕ್ಷಸಂ |
ಪ್ರಘಸಂ ಭಾಸಕರ್ಣಂ ಚ ಪಂಚ ಸೇನಾಗ್ರನಾಯಕಾನ್ || 5.46.2 ||

ಸಂದಿದೇಶ ದಶಗ್ರೀವೋ ವೀರಾನ್ ನಯವಿಶಾರದಾನ್ |
ಹನೂಮದ್ಬ್ರಹ್ಮಕೇಽವ್ಯಗ್ರಾನ್ ವಾಯುವೇಗಸಮಾನ್ ಯುಧಿ || 5.46.3 ||

ಯಾತ ಸೇನಾಗ್ರಗಾಃ ಸರ್ವೇ ಮಹಾಬಲಪರಿಗ್ರಹಾಃ |
ಸವಾಜಿರಥಮಾತಂಗಾಃ ಸ ಕಪಿಃ ಶಾಸ್ಯತಾಮಿತಿ || 5.46.4 ||

ಯತ್ತೈಶ್ಚ ಖಲು ಭಾವ್ಯಂ ಸ್ಯಾತ್ ತಮಾಸಾದ್ಯ ವನಾಲಯಂ |
ಕರ್ಮ ಚಾಪಿ ಸಮಾಧೇಯಂ ದೇಶಕಾಲಾವಿರೋಧಿತಂ || 5.46.5 ||

ನ ಹ್ಯಹಂ ತಂ ಕಪಿಂ ಮನ್ಯೇ ಕರ್ಮಣಾ ಪ್ರತಿ ತರ್ಕಯನ್ |
ಸರ್ವಥಾ ತನ್ಮಹದ್ ಭೂತಂ ಮಹಾಬಲಪರಿಗ್ರಹಂ || 5.46.6 ||

ವಾನರೋಽಯಮಿತಿ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ನಹಿ ಶುದ್ಧ್ಯತಿ ಮೇ ಮನಃ |
ನೈವಾಹಂ ತಂ ಕಪಿಂ ಮನ್ಯೇ ಯಥೇಯಂ ಪ್ರಸ್ತುತಾ ಕಥಾ || 5.46.7 ||

ಭವೇದಿಂದ್ರೇಣ ವಾ ಸೃಷ್ಟಮಸ್ಮದರ್ಥಂ ತಪೋಬಲಾತ್ |
ಸನಾಗಯಕ್ಷಗಂಧರ್ವದೇವಾಸುರಮಹರ್ಷಯಃ || 5.46.8 ||

ಯುಷ್ಮಾಭಿಃ ಪ್ರಹಿತೈಃ ಸರ್ವೈರ್ಮಯಾ ಸಹ ವಿನಿರ್ಜಿತಾಃ |
ತೈರವಶ್ಯಂ ವಿಧಾತವ್ಯಂ ವ್ಯಲೀಕಂ ಕಿಂಚಿದೇವ ನಃ || 5.46.9 ||

ತದೇವ ನಾತ್ರ ಸಂದೇಹಃ ಪ್ರಸಹ್ಯ ಪರಿಗೃಹ್ಯತಾಂ |
ಯಾತ ಸೇನಾಗ್ರಗಾಃ ಸರ್ವೇ ಮಹಾಬಲಪರಿಗ್ರಹಾಃ || 5.46.10 ||

ಸವಾಜಿರಥಮಾತಂಗಾಃ ಸ ಕಪಿಃ ಶಾಸ್ಯತಾಮಿತಿ |
ನಾವಮನ್ಯೋ ಭವದ್ಭಿಶ್ಚ ಕಪಿರ್ಧೀರಪರಾಕ್ರಮಃ || 5.46.11 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹಿ ಹರಯಃ ಪೂರ್ವೇ ಮಯಾ ವಿಪುಲವಿಕ್ರಮಾಃ |
ವಾಲೀ ಚ ಸಹ ಸುಗ್ರೀವೋ ಜಾಂಬವಾಂಶ್ಚ ಮಹಾಬಲಃ || 5.46.12 ||

ನೀಲಃ ಸೇನಾಪತಿಶ್ಚೈವ ಯೇ ಚಾನೈ ದ್ವಿವಿದಾದಯಃ |
ನೈವ ತೇಷಾಂ ಗತಿರ್ಭೀಮಾ ನ ತೇಜೋ ನ ಪರಾಕ್ರಮಃ || 5.46.13 ||

ನ ಮರ್ತಿನಃ ಬಲೋತ್ಸಾಹೋ ನ ರೂಪಪರಿಕಲ್ಪನಂ |
ಮಹತ್ಸತ್ತ್ವಮಿದಂ ಜ್ಞೇಯಂ ಕಪಿರೂಪಂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಂ || 5.46.14 ||

ಪ್ರಯತ್ನಂ ಮಹದಾಸ್ಥಾಯ ಕ್ರಿಯತಾಮಸ್ಯ ನಿಗ್ರಹಃ |
ಕಾಮಂ ಲೋಕಾಸ್ತ್ರಯಃ ಸೇಂದ್ರಾಃ ಸಸುರಾಸುರಮಾನವಾಃ || 5.46.15 ||

ಭವತಾಮಗ್ರತಃ ಸ್ಥಾತುಂ ನ ಪರ್ಯಾಪ್ತಾ ರಣಾಜಿರೇ |
ತಥಾಪಿ ತು ನಯಜ್ಞೇನ ಜಯಮಾಕಾಂಕ್ಷತಾ ರಣೇ || 5.46.16 ||

ಆತ್ಮಾ ರಕ್ಷ್ಯಃ ಪ್ರಯತ್ನೇನ ಯುದ್ಧಸಿದ್ಧಿರ್ಹಿ ಚಂಚಲಾ |
ತೇ ಸ್ವಾಮಿವಚನಂ ಸರ್ವೇ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ಮಹೌಜಸಃ || 5.46.17 ||

ಸಮುತ್ಪೇತುರ್ಮಹಾವೇಗಾ ಹುತಾಶಸಮತೇಜಸಃ |
ರಥೈಶ್ಚ ಮತ್ತೈರ್ನಾಗೈಶ್ಚ ವಾಜಿಭಿಶ್ಚ ಮಹಾಜವೈಃ || 5.46.18 ||

ಶಸ್ತ್ರೈಶ್ಚ ವಿವಿಧೈಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣೈಃ ಸರ್ವೈಶ್ಚೋಪಹಿತಾ ಬಲೈಃ |
ತತಸ್ತು ದದೃಶುವೀರಾ ದೀಪ್ಯಮಾನಂ ಮಹಾಕಪಿಂ || 5.46.19 ||

ರಶ್ಮಿಮಂತಮಿವೋದ್ಯಂತಂ ಸ್ವತೇಜೋರಶ್ಮಿಮಾಲಿನಂ |
ತೋರಣಸ್ಥಂ ಮಹಾವೇಗಂ ಮಹಾಸತ್ತ್ವಂ ಮಹಾಬಲಂ || 5.46.20 ||

ಮಹಾಮತಿಂ ಮಹೋತ್ಸಾಹಂ ಮಹಾಕಾಯಂ ಮಹಾಭುಜಂ |
ತಂ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯೈವ ತೇ ಸರ್ವೇ ದಿಕ್ಷು ಸರ್ವಾಸ್ವವಸ್ಥಿತಾಃ || 5.46.21 ||

ತೈಸ್ಥೈಃ ಪ್ರಹರಣೈರ್ಭೀಮೈರಭಿಪೇತುಸ್ತತಸ್ತತಃ |
ತಸ್ಯ ಪಂಚಾಯಸಾಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣಾಃ ಸಿತಾಃ ಪೀತಮುಖಾಃ ಶರಾಃ |
ಶಿರಸ್ಸುತ್ಪಲಪತ್ರಾಭಾ ದುರ್ಧರೇಣ ನಿಪಾತಿತಾಃ || 5.46.22 ||

ಸ ತೈಃ ಪಂಚಭಿರಾವಿದ್ಧಃ ಶರೈಃ ಶಿರಸಿ ವಾನರಃ |
ಉತ್ಪಪಾತ ನದನ್ ವ್ಯೋಮ್ನಿ ದಿಶೋ ದಶ ವಿನಾದಯನ್ || 5.46.23 ||

ತತಸ್ತು ದುರ್ಧರೋ ವೀರಃ ಸರಥಃ ಸಜ್ಜಕಾರ್ಮುಕಃ |
ಕಿರನ್ ಶರಶತ್ಯೈರ್ನೈಕೈರಭಿಪೇದೇ ಮಹಾಬಲಃ || 5.46.24 ||

ಸ ಕಪಿರ್ವಾರಯಾಮಾಸ ತಂ ವ್ಯೋಮ್ನಿ ಶರವರ್ಷಿಣಂ |
ವೃಷ್ಟಿಮಂತಂ ಪಯೋದಾಂತೇ ಪಯೋದಮಿವ ಮಾರುತಃ || 5.46.25 ||

ಅರ್ಧ್ಯಮಾನಸ್ತತಸ್ತೇನ ದುರ್ಧರೇಣಾನಿಲಾತ್ಮಜಃ |
ಚಕಾರ ನಿನದಂ ಭೂಯೋ ವ್ಯವರ್ಧತ ಚ ವೀರ್ಯವಾನ್ || 5.46.26 ||

ಸ ದೂರಂ ಸಹಸೋತ್ಪತ್ಯ ದುರ್ಧರಸ್ಯ ರಥೇ ಹರಿಃ |
ನಿಪಪಾತ ಮಹಾವೇಗೋ ವಿದ್ಯುದ್ರಾಶಿರ್ಗಿರಾವಿವ || 5.46.27 ||

ತತಃ ಸ ಮಥಿತಾಷ್ಟಾಶ್ವಂ ರಥಂ ಭಗ್ನಾಕ್ಷಕೂಬರಂ |
ವಿಹಾಯ ನೃಪತದ್ ಭೂಮೌ ದುರ್ಧರಸ್ತಕ್ತಜೀವಿತಃ || 5.46.28 ||

ತಂ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಯೂಪಾಕ್ಷೌ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನಿಪತಿತಂ ಭುವಿ |
ತೌ ಜಾತರೋಷೌ ದುರ್ಧರ್ಷಾವೃತ್ಯೈತತುರರಿಂದಮೌ || 5.46.29 ||

ಸ ತಾಭ್ಯಾಂ ಸಹಸೋತ್ಪ್ಲುತ್ಯ ವಿಷ್ಠಿತೋ ವಿಮಲೇಽಂಬರೇ |
ಮುದ್ಗರಾಭ್ಯಾಂ ಮಹಾಬಾಹುವರ್ಕ್ಷಸ್ಯಭಿಹತಃ ಕಪಿಃ || 5.46.30 ||

ತಯೋರ್ವೇಗವತೋರ್ವೇಗಂ ನಿಹತ್ಯ ಸ ಮಹಾಬಲಃ |
ನಿಪಪಾತ ಪುನರ್ಭೂಮೌ ಸುಪರ್ಣ ಇವ ವೇಗಿತಃ || 5.46.31 ||

ಸ ಸಾಲವೃಕ್ಷಮಾಸಾದ್ಯ ಸಮುತ್ಪಾಟ್ಯ ಚ ವಾನರಃ |
ತಾವುಭೌ ರಾಕ್ಷಸೌ ವೀರೌ ಜಘಾನ ಪವನಾತ್ಮಜಃ || 5.46.32 ||

ತತಸ್ತಾಂಸ್ತ್ರೀನ್ ಹತಾಂಜ್ಞಾತ್ವಾ ವಾನರೇಣ ತರಸ್ವಿನಾ |
ಅಭಿಪೇದೇ ಮಹಾವೇಗಃ ಪ್ರಹಸ್ಯ ಪ್ರಘಸೋ ಬಲೀ || 5.46.33 ||

ಭಾಸಕರ್ಣಶ್ಚ ಸಂಕ್ರುದ್ಧಃ ಶೂಲಮಾದಾಯ ವೀರ್ಯವಾನ್ |
ಏಕತಃ ಕಪಿಶಾರ್ದೂಲಂ ಯಶಸ್ವಿನಮವಸ್ಥಿತೌ || 5.46.34 ||

ಪಟ್ಟಿಶೇನ ಶಿತಾಗ್ರೇಣ ಪ್ರಘಸಃ ಪ್ರತ್ಯಪೋಥಯತ್ |
ಭಾಸಕರ್ಣಶ್ಚ ಶೂಲೇನ ರಾಕ್ಷಸಃ ಕಪಿಕುಂಜರಂ || 5.46.35 ||

ಸ ತಾಭ್ಯಾಂ ವಿಕ್ಷತ್ಯೈರ್ಗಾತ್ರೈರಸೃಗ್ವಿಗ್ಧತನೂರುಹಃ |
ಅಭವದ್ ವಾನರಃ ಕ್ರುದ್ಧೋ ಬಾಲಸೂರ್ಯಸಮಪ್ರಭಃ || 5.46.36 ||

ಸಮುತ್ಪಾಟ್ಯ ಗಿರೇಃ ಶೃಂಗಂ ಸಮೃಗವ್ಯಾಲಪಾದಪಂ |
ಜಘಾನ ಹನುಮಾನ್ ವೀರೋ ರಾಕ್ಷಸೌ ಕಪಿಕುಂಜರಃ |
ಗಿರಿಶೃಂಗಸುನಿಷ್ಪಿಷ್ಟೌ ತಿಲಶಸ್ತೌ ಬಭೂವತುಃ || 5.46.37 ||

ತತಸ್ತೇಷ್ವವಸನ್ನೇಷು ಸೇನಾಪತಿಷು ಪಂಚಸು |
ಬಲಂ ತದವಶೇಷಂ ತು ನಾಶಯಾಮಾಸ ವಾನರಃ || 5.46.38 ||

ಅಶ್ವೈರಶ್ವಾನ್ ಗಜೈರ್ನಾಗಾನ್ ಯೋಧೈರ್ಯೋಧಾನ್ ರಥೈ ರಥಾನ್ |
ಸ ಕಪಿರ್ನಾಶಯಾಮಾಸ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷ ಇವಾಸುರಾನ್ || 5.46.39 ||

ಹಯೈರ್ನಾಗೈಸ್ತುರಂಗೈಶ್ಚ ಭಗ್ನಾಕ್ಷೈಶ್ಚ ಮಹಾರಥೈಃ |
ಹತೈಶ್ಚ ರಾಕ್ಷಸೈರ್ಭೂಮೀ ರುದ್ಧಮಾರ್ಗಾ ಸಮಂತತಃ || 5.46.40 ||

ತತಃ ಕಪಿಸ್ತಾನ್ ದ್ವಜಿನೀಪತೀನ್ ರಣೇ
ನಿಹತ್ಯ ವೀರಾನ್ ಸಬಲಾನ್ ಸವಾಹನಾನ್ |
ತಥೈವ ವೀರಃ ಪರಿಗೃಹ್ಯ ತೋರಣಂ
ಕೃತಕ್ಷಣಃ ಕಾಲ ಇವ ಪ್ರಜಾಕ್ಷಯೇ || 5.46.41 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ಷಟ್ಪತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||